यां विप्राः सर्व्वतः शान्ता विशुद्धा ज्ञाननिश्चयाः । गतिं गच्छन्ति सन्तुष्टास्तामाहुः परमां गतिं ।
वेदांश्च वेदितव्यञ्च विदित्वा च तथा स्थितिं । एवं वेदविदित्याहुरतोऽन्यो वातरेचकः ।
सर्व्वं विदुर्व्वेदविदो वेदे सर्व्वं प्रतिष्ठितं । वेदे हि निष्ठा सर्व्वस्य यद्यदस्ति च नास्ति च । ९७५०
एषैव निष्ठा सर्व्वत्र यत्तदस्ति च नास्ति च । एतदन्तञ्च मध्यञ्च सर्व्वासञ्च विजानतः ।
समाप्तं त्याग इत्येव सर्व्वं वेदेषु निष्ठितं । सन्तोष इत्यनुगतमपवर्गे प्रतिष्ठितं ।
ऋतं सत्यं विदितं वेदितव्यं सर्व्वस्यात्मा स्थावरं जङ्गमञ्च । सर्व्वं शिवं यच्छिवमुत्तरञ्च ब्रह्माव्यक्तप्रभवञ्चाव्ययञ्च ।
तेजः क्षमा शान्तिरनामयं शुभं तथाविधं व्योम सनातनं ध्रुवं । एतैः सर्व्वैर्गम्यते बुद्धिनेत्रैस्तस्मै नमो ब्रह्मणे ब्राह्मणाय ।
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि मोक्षधर्म्मपर्व्वणि गोकपिलीये एकसप्तत्यधिकद्विशततोऽध्यायः ॥ २७१ ॥
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ धर्म्ममर्थञ्च कामञ्च वेदाः शंसन्ति भारत । कस्य लाभो विशिष्टोऽत्र तन्मे ब्रूहि पितामह । ९७५५
॥ भीष्म उवाच ॥ अत्र ते वर्त्तयिष्यामि इतिहासं पुरातनं । कुण्डधारेण यत् प्रीत्या भक्तायोपकृतं पुरा ।
अधनो ब्राह्मणः कश्चित् कामाद्धर्म्ममवैक्षत । यज्ञार्थं स ततोऽर्थार्थी तपोऽतप्यत दारुणं ।
स निश्चयमयो कृत्वा पूजयामास देवताः । भक्त्या न चैवाध्यगच्छद्धनं सम्पूज्य देवताः ।
ततश्चिन्तामनुप्राप्तः कतमं दैवतन्तु तत् । यन्मे द्रुतं प्रसीदेत मानुषैरजडीकृतं ।
सोऽथ सौम्येन मनसा देवानुचरमन्तिके । प्रत्यपश्यज्जलधरं कुण्डधारमवस्थितं । ९७६०
दृष्ट्वैव तं महाबाहुं तस्य भक्तिरजायत । अयं मे धास्यति श्रेयो वपुरेतद्धि तादृशं ।
सन्निकृष्टश्च देवस्य न चान्यैर्म्मानुषैर्वृतः । एष मे दास्यति धनं प्रभूतं शीघ्रमेव च ।
ततो धूपैश्च गन्धैश्च माल्यैरुच्चावचैरपि । बलिभिर्व्विविधाभिश्च पूजयामास तं द्विजः ।
ततस्त्वल्पेन कालेन तुष्टो जलधरस्तदा । तस्योपकारनियतामिमां वाचमुवाच ह ।
ब्रह्मघ्ने च सुरापे च चौरे भग्नव्रते तथा । निष्कृतिर्व्विहिता सद्भिः कृतघ्ने नास्ति निष्कृतिः । ९७६५
आशायास्तनयो धर्म्मः क्रोधोऽसूयासुतः स्मृतः । लोभः पुत्रो निकृत्यायाः कृतघ्नो नार्हति प्रजां ।
ततः स ब्राह्मणः स्वप्ने कुण्डधारस्य तेजसा । अपश्यत् सर्व्वभूतानि कुशेषु शयितस्तदा ।
शमेन तपसा चैव भक्त्या च निरुपस्कृतः । शुद्धात्मा ब्राह्मणो रात्रौ निदर्शनमपश्यत ।
माणिभद्रं स तत्रस्थं देवतानां महाद्युतिं । अपश्यत महात्मानं व्यादिशन्तं युधिष्ठिर ।
तत्र देवाः प्रयच्छन्ति राज्यानि विविधानि च । शुभैः कर्म्मभिरारब्धाः प्रच्छिन्दन्त्यशुभेषु च । ९७७०
पश्यतामथ यक्षाणां कुण्डधारो महाद्युतिः । निपत्य पतितो भूमौ देवानां भरतर्षभ ।
ततस्तु देववचनान्माणिभद्रो महामनाः । उवाच पतितं भूमौ कुण्डधार किमिष्यते ।
कुण्डधार उवाच ॥ यदि देवाः प्रसन्ना मे भक्तोऽयं ब्राह्मणो मम । अस्यानुग्रहमिच्छामि कृतं किञ्चित् सुखोदयं ।
ततस्तं माणिभद्रस्तु पुनर्व्वचनमब्रवीत् । देवानामेव वचनात् कुण्डधारं महाद्युतिं ।
॥ माणिभद्र उवाच ॥ उत्तिष्ठोत्तिष्ठ भद्रन्ते कृतकृत्यः सुखी भव । धनार्थी यदि विप्रोऽयं धनमस्मै प्रदीयतां । ९७७५
यावद्धनं प्रार्थयते ब्राह्मणोऽयं सखा तव । देवानां शासनात्तावदसंख्येयं ददाम्यहं ।